

Activiteitenplan Erasmushuis Rotterdam

1. Erasmus bekend(er) maken in Rotterdam

Stadsrituelen = drie Erasmustradities

Erasmus is op 28 oktober 1466 in Rotterdam geboren en stierf in de nacht van 11 op 12 juli 1536 te Bazel. Omdat er in Rotterdam weinig authentieks in Rotterdam is, heeft het Erasmushuis deze data aangegrepen om Erasmustradities in te voeren.

- **Dag van Erasmus: 28 oktober**

Deze dag wordt sinds 2006 gevierd, sinds 2008 i.s.m. het Erasmiaans gymnasium. De leerlingen van de eerste klassen gaan bij hun voormalige basisscholen op bezoek om de leerlingen te vertellen waarom zij zich in de denkbeelden van Erasmus moeten verdiepen. Zij dragen daarbij een Erasmusbonnet en hebben voor hun presentatie gezamenlijk beeldend materiaal ontworpen.

- **Nacht van Erasmus: 11 juli**

Ook deze wordt sinds 2006 gevierd, met voordrachten in de Laurenskerk vanaf 22.30 uur, een wandeling rond de kerk langs Erasmusplekken en eindigend met een kranslegging bij het standbeeld, door de burgemeester en een ambassadeur uit een land waar Erasmus actief was. Vorig jaar was dit de ambassadeur van Zwitserland (waar Erasmus stierf). Dit jaar de ambassadeur van België (Erasmus verbleef talloze malen in België en doceerde enkele jaren aan de universiteit van Leuven).

- **Dag van de Lof der Zotheid: 1 april'**

In 2007 is deze dag gevierd met een cabaret rond het thema Zotheid op het Grotekerkplein, met rondom een Middeleeuwse markt. Door het ontbreken van sponsors kon deze dag niet meer georganiseerd worden. Een nieuwe formule wordt bestudeerd.

Voordrachten houden

Op verzoek wordt door medewerkers van het Erasmushuis een presentatie over Erasmus en zijn denkbeelden gegeven in het Erasmushuis of op locatie; bijvoorbeeld bij bedrijven, bij service clubs (Rotary, Lions, Probus), in verzorgingshuizen, in wijkcentra, bijeenkomsten van diverse verenigingen etc.

Erasmus stadswandeling

Uit heel Nederland hebben verenigingen, kantoren, bedrijven e.a. via de stadswandeling (onder leiding van een medewerk(st)er van het Erasmushuis) met Erasmus' gedachtegoed kennisgemaakt. In het Erasmushuis kan voor of na de wandeling een presentatie worden verzorgd.

2. De denkbeelden en geschriften van Erasmus toegankelijk maken voor een breed publiek

Sinds de 19^e eeuw is vanuit Rotterdam nauwelijks informatie over Erasmus verstrekt. Weliswaar werd gedurende de 20^e eeuw een enorme collectie boeken en geschriften van en over Erasmus aangelegd, maar deze werd alleen door specialisten geraadpleegd. Met de oprichting in 2005 van het Erasmus Center, een samenwerking tussen de Erasmus Universiteit en Bibliotheek Rotterdam, kwam daar verandering in: o.a. door een bijzonder informatieve website over Erasmus: www.erasmus.org

Vanuit de Erasmuszaal in de bibliotheek wordt (voornamelijk digitaal) informatie over Erasmus gegeven. Deze voortreffelijke informatie is bijzonder geschikt voor studenten en academici. De overige Rotterdammers komen hier te weinig.

Om de denkbeelden van Erasmus voor elke Rotterdammer toegankelijk te maken, dienen zijn werken te worden 'vertaald' in begrijpelijk Nederlands en in handzame brochures. Het Erasmushuis heeft tot nu toe drie van dergelijke brochures laten verschijnen die de culturele betekenis van Erasmus voor Rotterdam duidelijk maken. De titels zijn:

- 'De plek waar eens de wieg van Erasmus stond' (2007);
- 'De standbeelden van Erasmus van 1549 – 2008' (2008);
- 'Stadswandeling Erasmus in Rotterdam' (2008).

De volgende brochure zal het leven en werken van Erasmus belichten.

Waarna een aanvang zal worden gemaakt om de geschriften, brieven en gedichten van Erasmus toegankelijk te maken. Waarbij uiteraard 'de Lof der Zotheid', na de bijbel het meest vertaalde boek ter wereld, boven aan de wensenlijst staat.

Een programma met lezingen, themabijeenkomsten, workshops e.d. is in voorbereiding

“Rotterdam is pas een creatieve culturele stad, als iedereen kan uitleggen wie Erasmus was” *mw. M. Wolvers, docente Hogeschool InHolland te Rotterdam, maart 2008*

3. De leerlingen van het basis- en voortgezet onderwijs laten kennismaken met de ideeën van Erasmus

Erasmus is in 2007 in de CANON van Nederland opgenomen. Sinds augustus 2009 zijn de kerndoelen in het basisonderwijs en in de onderbouw van het voortgezet onderwijs opgenomen. De scholen zijn verplicht hier aandacht aan te besteden.

<http://www.entoen.nu/po/erasmus>

Voor Erasmus was een goede opvoeding en goed onderwijs van wezenlijk belang. Want hierdoor ontstonden 'goede volwassenen'. Het Erasmushuis volgt Erasmus hier in en gaat alle kinderen in Rotterdam onderwijzen over de vele aspecten van de samenleving en het samenleven. Hiertoe zullen lespakketten voor het basisonderwijs worden samengesteld i.s.m. een extern deskundige.

In 1530 schreef Erasmus voor de jeugd een boekje over goede manieren. In 2009 is een bewerking in het Nederlands uitgegeven. Het voorwoord van een recente Engelse vertaling geeft aan dat dit boekje ook daar als hoogst actueel wordt gezien.

Jaarlijks vieren de leerlingen van de (7) eerste klassen van het Erasmiaans gymnasium de Dag van Erasmus (28 okt.) met een maatschappelijke stage. Zij gaan dan terug naar hun basisscholen om de leerlingen daar duidelijk te maken dat Erasmus hun inspiratiebron kan zijn om een beter mens te worden.

Het Nationaal Onderwijsmuseum (Nieuwe Markt, Rotterdam) heeft in 2011 een tentoonstelling over de actualiteit van Erasmus' ideeën voor het Nederlandse onderwijs. Hierbij wordt i.s.m. het Erasmushuis een onderwijsproject ontwikkeld dat loopt van april t/m juni.

4. Erasmus zichtbaarder maken in de stad

Naast het wereldberoemde standbeeld van Erasmus op het Grotekerkplein zijn op 20 plekken in de stad afbeeldingen van en verwijzingen naar Erasmus te vinden (brochure *Stadswandeling Erasmus in Rotterdam*).

Het standbeeld dateert uit 1622 en is nationaal cultureel erfgoed. Het is gemaakt door Hendrik de Keyser, en is het oudste bronzen standbeeld in Nederland dat niet het beeld van een

krijgsman, vorst of staatsman voorstelt (brochure *Standbeelden van Erasmus in Rotterdam: 1549 – 2008*).

De teksten op de vier de zijden van de sokkel waarop Erasmus staat, zijn bijna onleesbaar. Het Erasmushuis doet de aanbeveling deze teksten met goudverf weer leesbaar te maken.

De locatie waar het geboortehuis van Erasmus tot de Tweede Wereldoorlog stond, dient voor Rotterdammers en toeristen duidelijk gemarkeerd te worden. Deze plek kan een grote internationale cultuurtoeristische trekker worden (brochure *De plek waar eens de wieg van Erasmus stond*).

In 2008 is met de najaarsmanifestatie “Erasmus in Rotterdam” een schitterende aanzet gegeven om Erasmus in Rotterdam bekender te maken. Vooral de spreuken van Erasmus op 50 gebouwen en 80 stoeptegels oogstten veel succes. Rotterdammers kwamen bij het Erasmushuis melden dat zij hier bijzonder trots op waren. Zij zagen deze spreuken als dé manier om zich als stad op een positieve manier te onderscheiden van andere steden.

Kunstenaar Cor Kraat onderzoekt op verzoek van het Erasmushuis en met subsidie van deelgemeente Centrum, of de spreuk over Erasmus uit 1545 herplaatst kan worden op het Delftse Poort monument op Pompenburg. Deze spreuk (een chronogram = jaartalvers) was indertijd één van de eerste herinneringen aan Erasmus in de Rotterdamse openbare ruimte, aangebracht op de toenmalige Delftse Poort. Dit gebeurde kort na Erasmus’ overlijden in 1536 te Bazel (Zwitserland). De tekst van dit jaartalvers luidde “**CVncta est VICtVrVs fVLgens per seCVLa ErasMVs**” (Glansrijk zal Erasmus voortleven door alle eeuwen). De hoofdletters opgeteld vormen het getal 1536.

5. internationaal cultuurhistorische herinneringsplekken inrichten

Elke dag komen er toeristen bij het standbeeld van Erasmus. Zij laten zich altijd fotograferen bij het beeld, vaak met een boek in de hand.

Erasmus is internationaal wereldberoemd als de belangrijkste schrijvende humanist van zijn tijd en in de wetenschappelijke wereld de bekendste Nederlander ooit. In Japan is Erasmus de enige Westerse geleerde die op alle middelbare scholen wordt onderwezen.

Rotterdam doet te weinig met deze beroemdheid en profiteert er onvoldoende van. Het is algemeen bekend dat een internationale cultuurhistorische herinneringsplek een belangrijke economische spin-off voor een stad kan opleveren (zoals het Rembrandt- en Anne Frank huis).

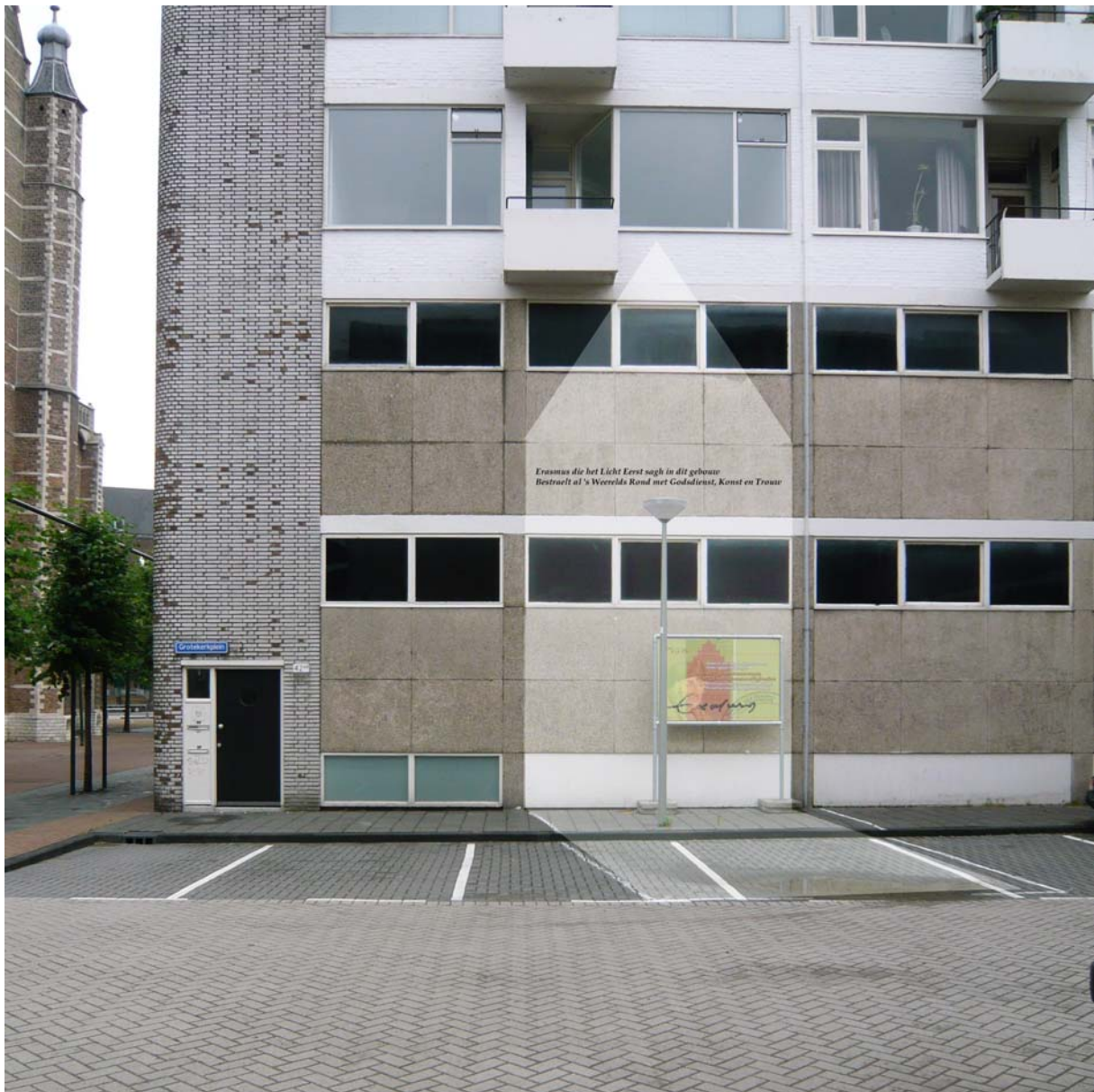
Het Erasmushuis heeft de overtuiging dat de locatie van het geboortehuis van Erasmus, samen met het standbeeld van Erasmus en de Laurenskerk potentieel bijdraagt aan de herkenbaarheid van Rotterdam als stad van Erasmus.

Daartoe wil zij o.a. de oude – in de tweede helft van de zestiende eeuw ontwikkelde – traditie dat het standbeeld van Erasmus en het huis waar Erasmus werd geboren, de belangrijkste trekpleisters waren voor bezoekers aan Rotterdam, in ere herstellen en op een eigentijdse manier gestalte geven.

De locatie van het geboortehuis van Erasmus dient voor Rotterdammers en toeristen duidelijk gemarkeerd te worden. Deze plek kan de belangrijkste toeristische trekpleister van Rotterdam worden (zie brochure *De plek waar eens de wieg van Erasmus stond*).

De eerste plaquette die het Erasmushuis voor deze locatie liet vervaardigen is eind januari 2008 door een windvlaag naar beneden gevallen. Een nieuwe kleinere plaquette is in 2009 geplaatst dankzij subsidie van deelgemeente Centrum.

Als markering van een internationaal belangrijke cultuurtoeristische locatie is dit echter niet voldoende. Het Erasmushuis stelt voor om op de gevel van het gebouw de vorm van het geboortehuis aan te geven en in de bestrating van het trottoir en de parkeerplaatsen de omtrek van het geboortehuis te laten opnemen.

Een tweede voorstel is te laten onderzoeken of er op de locatie van het geboortehuis nog resten van de fundering van het huis (rond 1458 gebouwd) te vinden zijn. Een doorkijk naar deze resten, afgedekt met een glazen plaat, heeft op vele plaatsen bewezen een toeristische trekker van formaat te zijn.

Stichting Erasmushuis Rotterdam
Augustus 2010